

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33459
Nom	Pràctiques externes. Pràcticum I. Coneixement de contextos socioeducatius
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1306 - Grau d'Educació Social	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1306 - Grau d'Educació Social	38 - Pràctiques Externes I	Pràct. Externes

Coordinació

Nom	Departament
HORCAS LOPEZ, VICENT	335 - Teoria de l'Educació

RESUM

El desenvolupament de les competències professionals vinculades al perfil del Educador/a Social cal de una formació pràctica, al context professional, que complementa la formació que ofereix la Facultat.

Aquesta funció és assumida per les dos assignatures que configuren el Mòdul de Pràctiques Externes. Estos mòduls tenen un plantejament, objectius i durada diferents: el primer insisteix a l'observació i anàlisi de les situacions socioeducatives, i el segon es centra a la intervenció dels estudiants de l'últim curs en aquestes realitats. Evidentment l'observació no pot ser interpretada des d'un plantejament d'objectivitat llunyana a les situacions observades, sinó des de la vivència d'eixes situacions i la col·laboració amb els professionals que les duen a terme, incloent intervencions molt estructurades i controlades als centres on la seua dinàmica de treball ho faja possible.

El Pràcticum s'organitza entorn de l'experiència de treball al centre de pràctiques i ocupa el major part del temps: fins a 120 hores, en el cas del Pràcticum I, i fins a 400 hores, en el cas del Pràcticum II. El volum de treball d'aquest mòdul es centra en la presencialitat del i la estudiant al centre de pràctiques.

En eixa línia, els dos períodes són:

Pràcticum I: Coneixement de contextos socioeducatius.

Pràcticum II: Estudi i intervenció en contextos socioeducatius.

El Pràcticum I es realitza en segon curs. La gestió i plantejament inicial es realitza durant el primer quadrimestre; el període de treball en el centre extern, es desenvolupa al mes de febrer, excepte en aquells casos que, per la particularitat del centre de pràctiques, convinga un altre període de temps, així com les activitats de seguiment i elaboració de la Memòria.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

El Practicum I es realitza al segon curs. La gestió i plantejament inicial es realitza al primer quadrimestre; el període de treball en el centre extern, a linici del segon quadrimestre, i les activitats de seguiment i elaboració de la Memòria durant el segon quadrimestre.

El Practicum II es realitza en últim curs i ocupa tot el segon quadrimestre. La gestió i plantejament inicial es realitza durant el primer quadrimestre; al llarg del segon quadrimestre es realitzen paral·lelament el període de treb

COMPETÈNCIES

1306 - Grau d'Educació Social

- En aquesta matèria s'apliquen totes les competències del pla d'estudis.
- En aquesta matèria s'apliquen totes les competències del pla d'estudis.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Practicum

Les Practiques Externes tenen concrecions diferents per a cadascuna de les assignatures. El Practicum I està centrat en la observació i anàlisi d'institucions i situacions socioeducatives.

Observar la realitat de l'Educació Social al centre o lloc de pràctiques, analitzant les seues característiques a partir de les orientacions rebudes al respecte.

Estudiar els diferents rols i funcions que hi apareixen.

- Collaborar amb els professionals dels centres de pràctiques a les activitats que es realitzen.
- Analitzar les experiències observades als centres de pràctiques, amb els tutors de la facultat i amb els altres estudiants
- Contrastar la legislació vigent per al context socioeducatiu amb la seua realitat.
- Relacionar els coneixements teòrico-pràctics rebuts amb les vivències del practicum.
- Sistematitzar tota aquesta vivència, observació i anàlisi en una memòria a realitzar al acabament de les pràctiques.

El Practicum II, per la seua banda, té dos grans nuclis:

Dun costat, es tracta danalitzar la situació socioeducativa en què es va a intervindre, mitjançant seminaris o reunions amb el tutor de la facultat, que tindran tres moments:

Abans danar al centre, en un seminari dintroducció.

Durant les pràctiques, en reunions periòdiques de seguiment.

En finalitzar les pràctiques, en un seminari danàlisi i avaluació.

De laltre costat, el Practicum II dóna ocasió dintervenir en situacions socioeducatives. Això es concreta en:

Intervenir en els processos socioeducatius que es desenvolupen al centre de pràctiques, collaborant amb els professionals.

Avaluar i revisar críticament les intervencions realitzades amb les informacions a què tindrà accés des del centre.

Contrastar la legislació vigent per al context socioeducatiu amb la seua realitat.

Relacionar els coneixements teòrico-pràctics rebuts amb les vivències del practicum.

Dissenyar i implementar un Projecte dIntervenció adequat a les necessitats del centre d

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques externes		100
Realització de Pràctiques externes	140,00	0
Seguiment i tutorització de Pràctiques externes	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Durant el primer quadrimestre hi ha dos tasques fonamentals:

Gestió de les pràctiques: verificació de les places i de ladequació dels programes oferts, gestió de tota la documentació vinculada amb les pràctiques.

Preparació del treball de pràctiques: anàlisi preliminar amb els tutors de facultat dels centres de pràctiques, les seues àrees d'intervenció, els programes que desenvolupen, els usuaris que atenen; revisió de documentació i bibliografia adient.

Les activitats fonamentals del Pràcticum es realitzen al llarg del segon quadrimestre i són totes obligatòries:

Realització de les estades als centres. Es desenvolupen en febrer per al Pràcticum I, i entre gener i maig al Pràcticum II (veure Cronograma). Tanmateix, segons les particularitats de cada centre de pràctiques el període pot variar, informant al estudiantat abans de l'elecció de centre o posteriorment, acordat prèviament entre l'estudiant i el centre de pràctiques.

Presentació general de les diferents àrees d'intervenció.

Durant i després de les pràctiques es planteja una tercera tasca fonamental: l'anàlisi i reflexió crítica sobre l'experiència al centre. Amb els tutors de facultat i organitzats en seminaris de treball[1], s'analitzen les diferents experiències, els programes implementats o altres programes alternatius que es podrien haver implementat, els sistemes de seguiment i avaluació dels programes... Aquest procés grupal de reflexió es completa amb una anàlisi crítica del propi sistema de pràctiques i de la idoneïtat dels centres, que ens permet millorar a poc a poc l'oferta de centres i la dinàmica de treball.

Especialment per al Pràcticum II, s'organitzaran alguns seminaris de treball vinculats a la anàlisi de la professió de l'Educació Social, juntament amb el Col·legi Professional d'Educadores i Educadors Socials de la Comunitat Valenciana, que es podran incloure a la memòria de pràctiques.

A partir de la reflexió individual i grupal sobre les pràctiques, l'estudiant elabora individualment[2] una Memòria de Pràctiques. La Memòria de pràctiques ha de ser el resultat de la reflexió del i la estudiant sobre el treball realitzat i les circumstàncies en què es va desenvolupar. Per a realitzar-la necessitarà demanar informació sobre el centre de pràctiques al seu tutor/a del centre, la qual cosa farà respectant la convenient confidencialitat sobre la informació obtinguda.

Presentem els esquemes orientatius de les Memòries, que en tot cas seran concretats per cada tutor/a de la Facultat. La i el estudiant entregará la memòria al seu tutor/a abans de la dada indicada[3], amb l'avaluació per part del tutor/a del centre de pràctiques.

[1] En el Marc del projecte HEI Inter-Professional module – co-created by marginalized youth, practioners and students PROJECT NUMBER – 540613-LLP-12013-1-DK-ERASMUS-EQR, es i les estudiantes que façan el Pracitucm II o I en un centre de menors o en l'ambit de menors, podrán participar en un mòdul dissenyat amb entitas per a desenvolupar la vessant comunicativa i allò persona relaciona-ho en allpo professional. La participació en aquest mòdul estarà certificada i és de caire voluntari.

[2] Quan hi ha diferents estudiants al mateix centre de practiques el Bloc 1 pot ser elaborat en comú.

[3] Si s'acorda amb el tutor/a de facultat un sistema revisió, correcció i millora de les Memòries, aquest ha de fer-se sempre abans d'aquesta data.

AVALUACIÓ

Entenem les pràctiques com un procés formatiu i d'aprenentatge en el que es posen en joc diverses competències professionals, hi ha uns criteris obligatoris que són condició necessària per a superar el mòdul de pràcticum. Estos són:

- Assistència a reunions o seminaris sobre les pràctiques.
- Puntualitat i assistència al centre de pràctiques.
- Comportament i actitud professional.
- Presentació de la memòria i altres documentes en els terminis establerts.

Cada tutor/a avalua individualment els i les estudiants assignats al mòdul de Pràcticum. L'avaluació inclou aquests elements:

Valoració del tutor/a del centre de pràctiques.

És la persona que s'ha responsabilitzat de la tutorització directa de l'estudiant en pràctiques i en pot aportar una valoració fiable, tot considerant criteris com ara la participació del i la estudiant, la integració a l'equip de treball, la professionalitat i responsabilitat, la iniciativa... Aquesta valoració es realitza mitjançant:

El qüestionari d'avaluació

Les entrevistes de l'estudiant amb el tutor/a del centre de pràctiques.

Memòria:

En el Pràcticum és tan important el treball realitzat al centre com la reflexió que fa el i la estudiant a partir d'aquest. Tots dos es presenten en la Memòria del Pràcticum, que és el document de treball fonamental d'aquest mòdul. En aquest dossier s'inclouen l'estructura i els epígrafs claus de la Memòria, que poden ser matisats per cada tutor/a. Els criteris fonamentals per a la correcció de la Memòria són els següents (matisats, si és convenient, per cada tutor/a):

Claredat i estructuració de la presentació de les dades i de les informacions requerides.

Claredat, argumentació i estructuració de l'anàlisi i la reflexió sobre les pràctiques realitzades.

Claredat, aprofundiment i estructuració de l'anàlisi i la reflexió sobre el rol del educador/a social en l'àrea de treball i sobre les aportacions teòriques revisades durant la carrera (les assignatures i la seua aportació).

Adequació als objectius específics del Pràcticum I o II.

Organització, presentació i ortografia.

Redacció, documentació, argumentació, rigor conceptual i ús adequat del vocabulari específic de la disciplina.

Autoavaluació del i la estudiant: El i la estudiant coneix el seu treball al centre de pràctiques, la seua implicació i resposta, en funció de la situació específica que hi ha trobat. Li demanem una valoració de les seues pràctiques en funció dels criteris següents:

Responsabilitat i professionalitat.

Actitud.

Autonomia.

Integració a l'equip de treball

Participació en seminaris i en les activitats pròpies del centre de pràctiques.

Valoració del tutor/a de la Facultat:

El treball de seguiment i de reflexió realitzat pel tutor/a de la Facultat li ofereix criteris per emetre la seua pròpia valoració de les pràctiques realitzades per el i la estudiant. Aquesta valoració es construeix principalment sobre els criteris següents:

Assistència i participació a les reunions i als seminaris de seguiment.

Valoració de les pràctiques, en funció de les entrevistes amb el tutor/a i les visites al centre (participació del i la estudiant en el centre, integració en l'equip de treball, treball autònom, professionalitat...).

Participació en seminaris d'eixides professionals i exposició de treballs en Jornades de experiències en les pràctiques

Participació i seminaris:

Assistència a reunions, tutories i seminaris.

Realització d'activitats (anàlisi de documents, elaboració d'informes, exposició oral ...).

Exposició pública de activitats i experiències o la memòria final en les jornades organitzades per la Comissió de pràctiques.

La puntuació final del Pràcticum es responsabilitat del tutor/a acadèmic que la construeix a partir d'aquestes tres valoracions, ponderades de la manera següent:

Informe del tutor/a del centre de pràctiques (25%)

Valoració de la Memòria (65%)

Assistència a tutories, participació i seminaris (10%)

La valoració del tutor/a del centre de pràctiques s'ha de realitzar amb els instruments que la comissió de pràctiques posarà a disposició en l'aula virtual.

Criteris per a l'avaluació de la memòria de pràctiques:

Valoració màxima

Qualitat de les activitats desenvolupades. Punts fonamentals, bàsics i significatius. Reflexions rellevants, abundants, ben raonades, amb notes i arguments que incideixen en els aspectes nuclears de les pràctiques o dels apartats tractats en la memòria, amb referències adients a la literatura acadèmica específica i a les assignatures cursades en la titulació. La redacció demostra un estil coherent, precís, clar, amb una bona organització i absència d'errors en l'ús gramatical i lingüístic. Riquesa de vocabulari i domini del llenguatge.

Valoració mitjana

Activitats desenvolupades representatives. Algunes reflexions rellevants, incipientment raonades, amb arguments que toquen ocasionalment alguns nuclis de les pràctiques o dels apartats tractats en la memòria. Poques referències de literatura específica o a les assignatures de la titulació. La redacció està organitzada de manera simple amb un estil una mica coherent, conté alguns errors en l'ús gramatical i lingüístic. El vocabulari és apropiat i correcte.

Valoració baixa

Activitats desenvolupades poc significatives. Reflexions i aportacions tangencials, escasses, inconnexes, que toquen alguns punts de les pràctiques o dels apartats tractats en la memòria i que suposen una reflexió pobra sobre les mateixes. L'estil lingüístic és pobre, conté errors en l'ús gramatical i sintàctic. Vocabulari repetitiu, monòton. Escassa varietat en l'estructura de les frases.

Hi ha dues situacions que poden comportar la no-superació del Pràcticum, que impliquen:

Si el període de pràctiques s'ha desenvolupat correctament, però la realització de la Memòria és incorrecta o deficient, el i la estudiant ha de repetir-la i presentar-la al tutor/a de la Facultat per a la segona convocatòria. Si l'informe del centre de pràctiques, corroborat pel tutor/a de la Facultat, és negatiu i indica problemes importants en el desenvolupament de les pràctiques, el i la estudiant haurà de repetir tot el període de pràctiques el curs següent. Així mateix, el incompliment de les hores de pràctiques es motiu de no superació del pràcticum.

Procediment Matrícula d'Honor del Pràcticum d'Educació Social

La concessió de Matrícula d'Honor es competència de la Comissió de pràctiques de la titulació. Cada tutor/a que considere que un o una estudiant pot ser candidat/a a Matrícula d'Honor presentarà a la comissió un escrit raonat proposant al o la estudiant i adjuntarà una còpia de la memòria de pràctiques.

Per a la concessió de la MH, i sense ser un requisit obligatori, es valorarà la participació del candidat o la candidata en la jornada d'experiències de pràctiques.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Freixa, N.; Novella, A. y Pérez N. (2012). Elementos para una buena experiencia de prácticas externas que favorece el aprendizaje. Barcelona: Octaedro- ICE-UB
- Küppers, V (2010) El efecto actitud. Barcelona: Viena Ediciones.
- Lentzen, S. (2015). Estudios duales del Grado de Educación Social. Educar, 51(2), 0373-393. <http://educar.uab.cat/article/viewFile/v51-n2-lentzen/700-pdf-es>
- Martínez, M. (2010). Aprendizaje servicio y responsabilidad social de las universidades. Barcelona: Octaedro.
- Puig, J. M.; Batlle, R.; Bosch, C. y Palos, J. (2007) Aprendizaje Servicio. Barcelona: Octaedro.
- Raposo Díaz, M. y Zabalza Beraza, M. A. (2010). La formación práctica de estudiantes universitarios: repensando el Practicum. Revista de Educación, 354, pp. 17-20. http://www.revistaeducacion.educacion.es/re354/re354_01.pdf
- Real Decreto 1707/2011, de 18 de noviembre, por el que se regulan las prácticas académicas externas de los estudiantes universitarios. <http://www.boe.es/boe/dias/2011/12/10/pdfs/BOE-A-2011-19362.pdf>.
- Reglamento de prácticas externas de la Universitat de València. [En línea] <http://www.adeituv.es/download/practicas/REGLAMENTO_PRACTICAS_EXTERNAS_UNIVERSITAT_VALENCIA_2012.pdf>
- Vázquez Navarro, I. y otros (2013). Cómo tutelar unas prácticas externas de calidad. Manual de Calidad de la tutoría de prácticas externas de la Universitat de València. Valencia: Universitat de València y Fundació Universitat-Empresa, ADEIT.
- Orellana, N. (Coord) (2006). Normas básicas para la elaboración de trabajos. Documento interno. Disponible en aula virtual.
- Perrenoud, P. (2004). Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar, Graó, Barcelona.
- Rowan, J (2010) Emprendizajes en Cultura. Discursos, instituciones y contradicciones de la empresarialidad cultural. Madrid: Traficantes de sueños.
- Zabalza Beraza, M. A. (2010). El Practicum en la formación universitaria. Revista de Educación, 354, pp. 21-43. http://www.revistaeducacion.educacion.es/re354/re354_02.pdf
- Zabalza, M. (2013). El Practicum y las Prácticas en Empresas en la formación universitaria. A la búsqueda de una formación equilibrada. Madrid: Narcea.
- Zabalza, M.A. (2005): El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum, en Iglesias, M.L. y otros: El Practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas. Santiago de Compostela: Unidixital. Pag. 19-34.
- Zabalza, M.A. (2012). El estudio de las buenas prácticas docentes en la enseñanza universitaria. REDU Revista de Docencia Universitaria, 10(1), 17-40.
- Consejo de Colegios Profesionales de Educadoras y Educadores Sociales (2007). Documentos Profesionalizadores <http://www.eduso.net/archivo/docdow.php?id=143>
- Cacho Labrador, X. (1999) "Antecedentes, ámbitos y perfiles profesionales del educador social" en Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, 4, 139-149
- Caride Gómez, J.A. (2002) "Construir la profesión: la educación social como proyecto de educación cívica" en Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, 9, 91-125
- Fullana, J. (1999). Els àmbits de treball de l'educador social. Màlaga: Aljibe.
- García Minguez, J. (2001) "Nuevos parámetros de profesionalización. Hacia el perfil del educador

social" en Revista Interuniversitaria de Pedagogía Social, 8,161- 177.

- García Molina, J.
(2005). De la ética de la profesión a la práctica educativa ética. Ponencia presentada en el XVI Congreso Mundial de Educadores Sociales. García Molina, J. Montevideo, noviembre de 2005.
(2002). Genealogía de la mirada institucional. Pedagogía social. Revista interuniversitaria. Nº 9 Segunda época. Pp. 261-275.
(2003). Dar (la) palabra: deseo, don y ética en educación social. Barcelona: Gedisa.
(2012). Cartografías pedagógicas para educadores sociales. Barcelona: Editorial UOC.
- Ricart, M. (2004). Produir amb els nous mitjans. Una important eina socioeducativa, en Educació Social. Revista d'intervenció Socioeducativa. nº 28. Setembre- Desembre 2004. Fundació Pere Tarrés. Barcelona
- Romans, M.; Petrus, A. I Trilla, J. (2000). De profesión: educador(a) social. Barcelona: Paidós.

Sobre la relació pedagògica:

- Contreras, J. (2010b): Pedagogías de la experiencia y la experiencia de la pedagogía en Contreras, J. y Pérez de Lara, N. (Comps.). Investigar la experiencia educativa. Ed. Morata. Madrid (241-271)
- Contreras, J. (2013a): Tener historias que contar: profundizar narrativamente la educación. Conferencia impartida en las 23ª Jornadas Internacionales de Educación. Buenos Aires, Argentina.
Contreras, J. (2013b): Experiencia, escritura y deliberación: explorando caminos de libertad en la formación didáctica del profesorado en Revista Inter-Ação, v.38, n.1 (1-35)
 - Hernández, F. (2011). Pensar la relación pedagógica en la universidad desde el encuentro entre sujetos, deseos y saberes. Barcelona: Universitat de Barcelona. Dipòsit Digital. <http://hdl.handle.net/2445/20946>
Frigerio, G. y Diker, G. (comps) (2012): La transmisión en las sociedades, las instituciones y los sujetos. Un concepto de la educación en acción. Ed. Noveduc. México D.F.
- Funes, J. (2012). Acompanyar els adolescents. Què fer quan l'encarrec és control, la demanda zero i la nostra pretensió esdevenir els seus referents. En Arbiol, C., Gascón, M., López, S., Sánchez, O. y Navas, A.(coord.) Vínculos educativos: Acompañando desde la experiencia. Valencia: Estirant del Fil.
- Novara, D. (2003): Pedagogía del saber escuchar. E. Narcea. Madrid
 - Pérez de Lara, N. (2006): El Otro (y la otra; lo otro) en Piussi, A. M. y Mañeru, A. (coords): Educación, nombre común femenino. Ed. Octaedro. Barcelona (184-203)
 - Torrallba, F. (2002) Pedagogía de la vulnerabilidad. Madrid: CCS.
 - Schön, D.A. (1998): El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan. Ed. Paidós. Barcelona.
 - Van Manen, M. (1998). El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica. Barcelona: Paidós.
 - Van Manen, M. (2003): Investigación educativa y experiencia vivida. Ed. Idea Books. Barcelona.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts / Contenidos

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

Reducción del peso de unas actividades y sustitución por otras, manteniendo el volumen de trabajo que marca la guía docente original.

3. Metodologia docente

3. Metodología docente

* Si las prácticas se interrumpen o paralizan tras haber superado el 50% de las horas, se propone:

- cambiar a telepráctica hasta completar las horas
- si no es posible el cambio a telepráctica, el tutor/a de Facultad propondrá entre una y dos actividades para realizar y completar las horas, o bien completar las horas con cursos ofertados desde UVocupació
- si es posible más adelante, reanudar la práctica presencial hasta completar las horas.

* Si las prácticas se interrumpen o paralizan sin haber superado el 50% de las horas, se propone:

- cambiar a telepráctica hasta completar las horas
- si no es posible el cambio a telepráctica, el tutor/a de Facultad propondrá entre una y cuatro actividades para realizar y completar las horas, o bien completar las horas con cursos ofertados desde UVocupació
- si es posible más adelante, reanudar la práctica presencial hasta completar las horas.

4. Avaluació

4. Evaluación

La memoria de prácticas debe dejar constancia expresa de:

a) el número de horas realizadas,

b) las competencias alcanzadas en el desarrollo de las prácticas presenciales, teleprácticas y/o tareas propuestas por el tutor/a de Facultad

Además, el tutor/a de centro de prácticas emitirá informe de evaluación de prácticas indicando el número de horas, siempre que se hubiera realizado más del 25% de las horas (proporcionado por ADEIT).

El tutor(a de Facultad emitirá informe de evaluación reflejando las horas realizadas en cada modalidad, las competencias trabajadas y el grado de consecución de las mismas.

5. Bibliografia

5. Bibliografía

1.La bibliografía recomendada se mantiene pues es accesible.